

Sygn. akt II CSK 97/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa H. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Izby Celnej w P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 sierpnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1.800,- (jeden tysiąc osiemset)
zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka H. [...] sp. z o.o. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 lipca 2015 r., w części oddalającej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 października 2014 r. oddalającego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Izby Celnej w P. o zapłatę odszkodowania w związku z dokonaniem w toku postępowania karno-skarbowego przeszukań i zabezpieczeń urządzeń do gier hazardowych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powódka oparła wniosek na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie zachodzi wątpliwość co do technicznego

charakteru art. 14 ust. 1 i 6 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, która powinna być wyjaśniona w kontekście odpowiedzialności karno-skarbowej przypisanej powódce i w związku z tym odpowiednio wykładni art. 417¹ k.c. jako podstawy prawnej roszczenia o odszkodowanie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą pozostawać w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do tych kwestii (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11,

nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie zajął stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku rozstrzygnięcia - wykazania że zaszły okoliczności uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie tych okoliczności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

Wwód przedstawiony przez powódkę nie odpowiada powyższym wymaganiom. Po pierwsze brakuje sformułowania w sposób jednoznaczny i precyzyjny konkretnego zagadnienia prawnego, które powinno zostać ocenione przez Sąd Najwyższy. Skarżąca ograniczyła się do omówienia problematyki związanej z notyfikacją przepisów o grach hazardowych oraz odwołania się w sposób ogólny do biuletynu Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego „Uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach i lukach w prawie”, wydanego w 2015 r. Natomiast uzasadniając drugą przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżąca co prawda przedstawiła dwa rozbieżne orzeczenia sądów apelacyjnych wydane w podobnych sprawach, jednak całkowicie pominęła - istniejący już w chwili złożenia skargi - dorobek orzeczniczy Sądu Najwyższego oraz Trybunału

Konstytucyjnego. Wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. (P 4/14, OTK-A 2015, nr 3, poz. 30) Trybunał Konstytucyjny orzekł bowiem o zgodności art. 14 ust. 1 cyt. ustawy z Konstytucją RP. Natomiast odnosząc się już bezpośrednio do problemów podnoszonych przez powódkę, tj. do wpływu charakteru zaskarżonych przepisów oraz, ewentualnie, braku ich notyfikacji, na odpowiedzialność odszkodowawczą ze strony Skarbu Państwa, Sąd Najwyższy ocenił, że trudno przyjąć co do zasady bezprawność działań funkcjonariuszy urzędu celnego, podejmowanych na podstawie przepisów zgodnych z Konstytucją (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CZP 82/15, nie publ.). Odnosząc się do możliwości uznania zaskarżonych przepisów za przepisy techniczne, Sąd Najwyższy w późniejszym judykacie wskazał, że uznanie iż przepisy art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 u.g.h. są przepisami technicznymi w rozumieniu dyrektywy nr [...] ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego nie stanowi dostatecznej podstawy do stwierdzenia naruszenia obowiązku dokonania ich notyfikacji, tym samym nie przesądza o bezprawności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2015 r., V CSK 137/15, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 4 pkt 2 i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...)).

jw

[l.n]